

Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):

Petersen, Martin.

Titel | Title:

Dagen gryr : politisk Skuespil i en Akt, to Afdelinger.

Udgivet år og sted | Publication time and place: København : Janus Thomsens Forlag, 1899

Fysiske størrelse | Physical extent:

37 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

M. Petersen.

Dagen gtyr.

1899.

55,- 185,

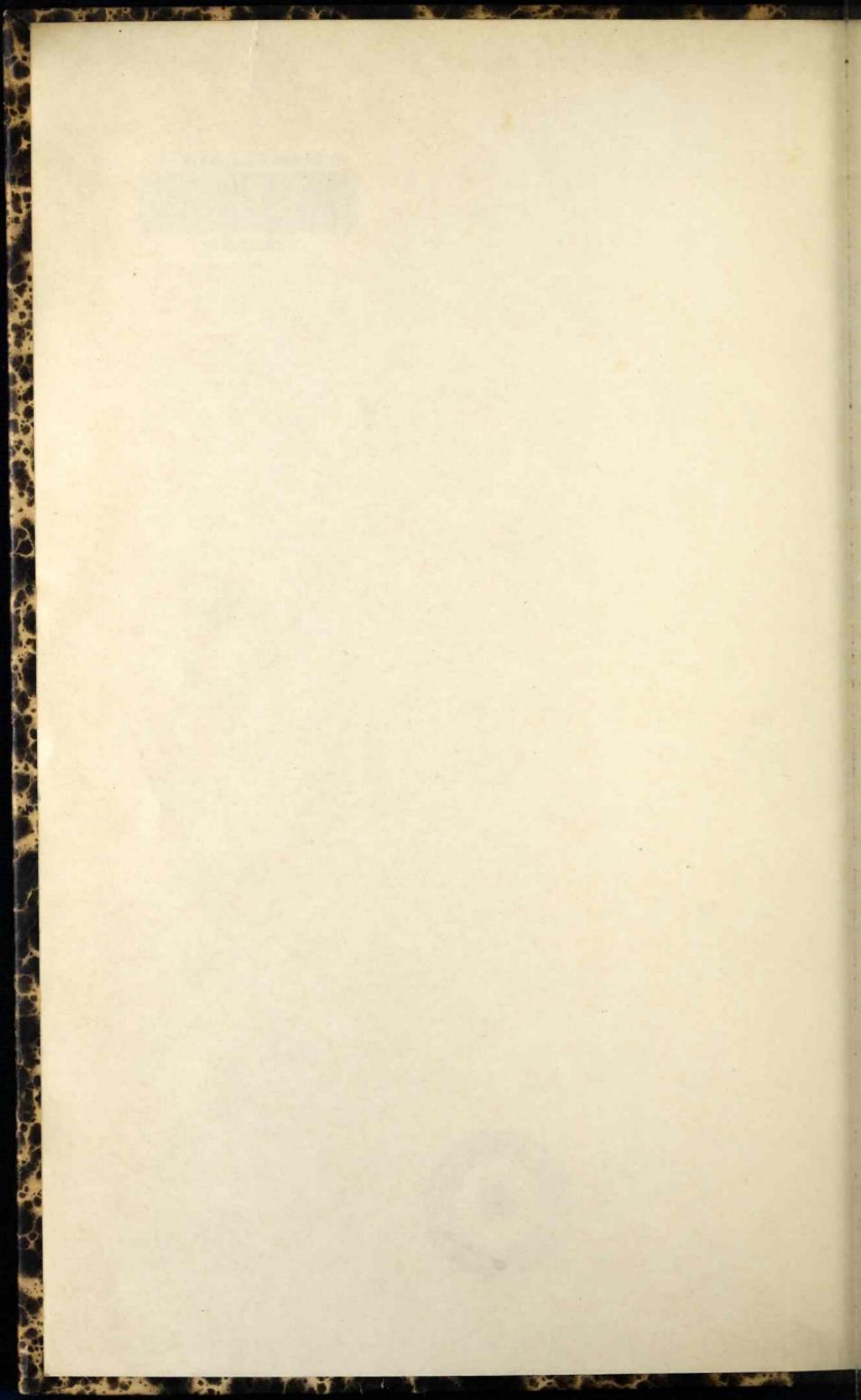
DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130022838157

DAGMAR

DAGEN GRYR

АКНОУДАИ

MARTIN PETERSEN

DAGEN GRYR

POLITISK SKUESPIL I EN AKT

TO AFDELINGER

KØBENHAVN
JANUS THOMSENS FORLAG

KIHLS BOGTRYKKERI

1899

KOMIKEREN
AV RYAN

Dette Arbeide udkommer med almindelig Retskrivning for at give det så vid Udbredelse som muligt. Det vil senere forelægge med en ny, praktisk Retskrivning, grundet på fonetiske Principper.

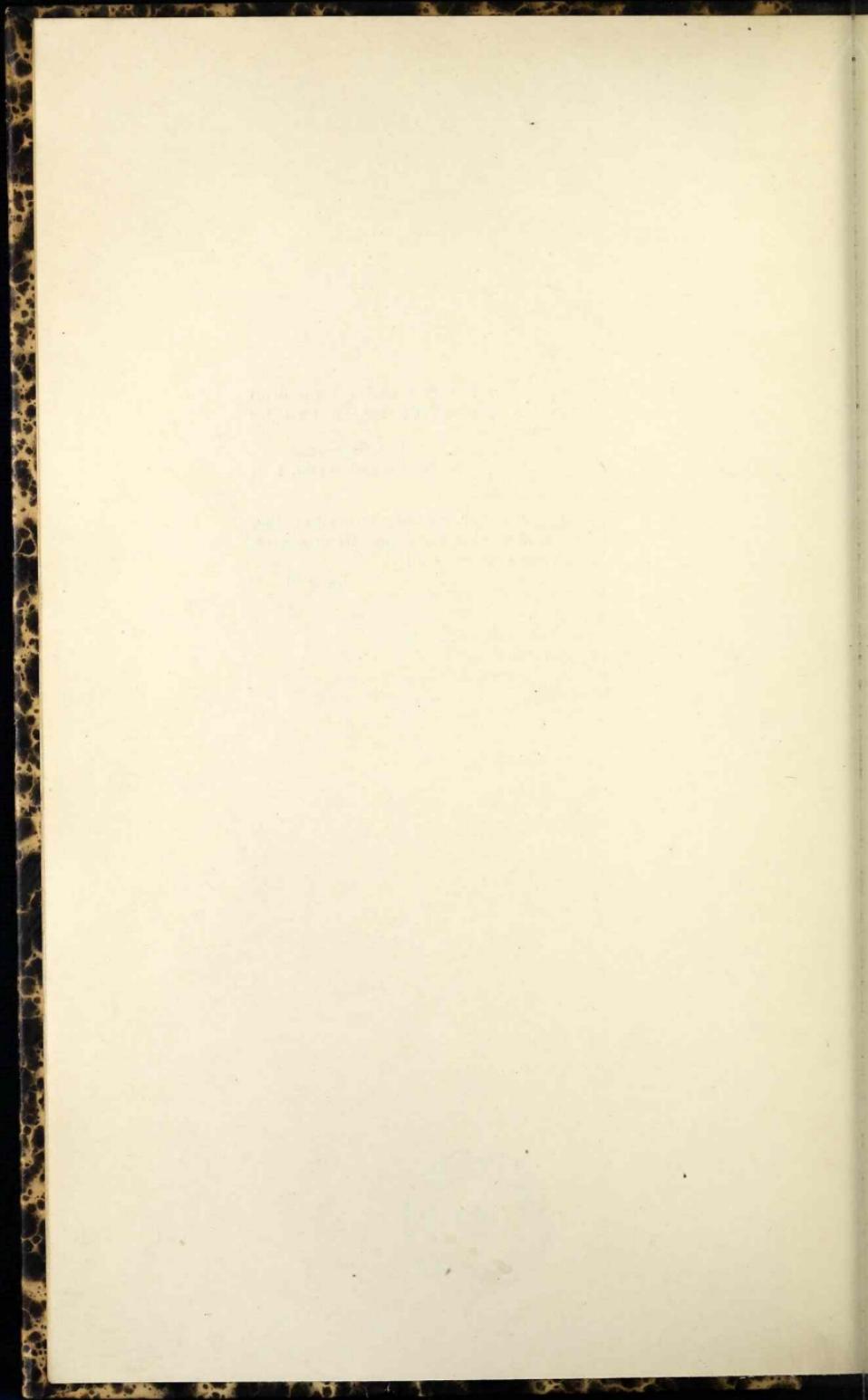

Mais l'ordre social est un droit sacré, qui sert de base à tous les autres.

J. J. Rousseau:
Du contrat social. I, I.

Jeg har egentlig kun villet sige,
at man skal have sine Meninger, og
være dem bekendt!

Side: 31

PERSONER

POUL SVENDSEN, realistisk Forfatter; 25 År. Glatraget, ovalt Ansigt; mørke Øyne; nedfaldende Pandehår og nervøse Træk, der er intelligente og energiske. Med sine dristige, sensuelle Skildringer af Livet i det nittende Århundredes Slutning har han reist en Storm af Forargelse, og henledt en ikke altid gunstig Kritiks Opmerksomhed på sig.

HENRIK FALCKMANN, Kunstner og Digter; 51 År. En stor, imponerende Skikkelse. Freidigt, somandsagtigt Ansigt; høj, forlænget Pande; busket, grånde Hår og Fuldkæg; Udtrykket er ironisk og overlegent. Han har på Grund af sine naturtro, efter de groveste Mødeller udførte Kunstværker en Tid haft Strømmen mod sig, men med et enkelt genialt Arbeide er han slægt igennem, og kan nu af og til se en købedygtig Liebhaver i sit Atelier.

N. NILSEN, Maler og socialdemokratisk Fører. Lille; tætbygget; regelmæssige Træk; tilspidset Helskæg. Lige agtet af Arbeidere og Arbeidsgivere, da han ved sin bestemte og elskværdige Optreden har bilagt flere Streikere.

HANS OLSEN, Arbeiderformand. Tung; skulderbred med et værbidt, stubskægget Ansigt. Han har et alvorligt, myndigt Udseende.

LARS KARLSEN, Arbeider. Lang, afmagret med et benet Physiognomi, der har et hadefuldt, fanaticisk Udtryk.

OPVARTEREN er pomadiseret, stærkt skjortebrystet og af et degenereret Ydre, der tyder på, at han har tilbragt sine få Hviletimer i animeret, meget elskværdigt Selskab.

ARBEIDERE.

Handlingen foregår en Nat ved Femtiden i den sidste Halvdel af September Måned 1898.

Scenen forestiller Morgenbeværtningen Kommunen på Vodroffsvei. Stort Lokale med højt Loft, der har svære, tilsmudsede Bjælker. I Baggrunden Trappe og dobbelt Kælderdør; noget høiere oppe to Vinduer med nedsenkede Rullegardiner. I det ene Vindue er der Potteplanter, og under det et Symphonion og et Bord med runde, tilhullede Blikplader til Instrumentet; i det andet er der et Bur med en Papegoie. Til venstre Buffet med Glas og halvtomme Flasker; foran den en Disk, der er opfyldt af Fade og Tallerkener, hvorpå der ligger forskellige Spisevarer. På begge Sider af Buffeten malede Borde og Stole. Til højre et bornholmsk Stueur og ligeledes Borde og Stole. Midt i Værelset et stort, ovalt Gæstebord, der er voksdugbeklædt, og rundt om hvilket der er stillet Bænke og Stole. Værelset er oplyst af en eneste Petroleumslampe. Væggene ere laset tapetserede og prydede med Plakater og Prislistere på Drikkevarer. Der er støvet og skident, og Malingen er afslidt. Ved hvert Bord står der Spyttebakker.

(Et Hold på henved en Snæ Arbeidere, iført grove Islændere, blåstribede Bluser, langskiftede Træskostøvler og tilstøvede Bulehatte, sidder om det store Gæstebord, idet de med spændt Opmærksomhed lytter til Førerens Udtalelser og samtidigt gouterer deres koghede «små Sorte»).

Der høres Lyden af sterk Regn, Hagl og Torden).

ARBEIDERNE

(med Tilslutning)

Ja vist! — Det er rigtigt! — Vel, vel!

(Idet Døren springer op med larmende Brag, ses et Lynglimt, der efterfølges af et Tordenskrald. Arbeiderne vender sig mod Indgangen).

SVENDSEN OG FALCKMANN,

(der er elegant selskabsklædte, snubler hovedkulds ned ad Trapperne, idet de søger Ly for Uværet. Udbryder indædt ørgerligt i Munden på hinanden)

Sat'n til Kælderha's!

FALCKMANN

(slænger sin Kunstnerhat hen på et af Bordene, og lader sig falde ned på en Stol; kommanderer)

Vi bænker os her! (rekvirerer med Stentorstemme)
Begrivli'vis to »Sorte«!

OPVARTEREN

(farer med et automatisk Buk op fra sin Plads bag Disken, og giver sig til at effectuere Ordren)

S'gærne, de Herrer! — S'gærne!

SVENDSEN

(fortrædeligt)

S'gu et nydeligt Sted, Du fører os hen!

FALCKMANN

(affejende)

Har jeg bestilt Regnyæret!

SVENDSEN

Nei!

FALCKMANN

(kraftigt)

Så hold Kæft da!

FALCKMANN

(med et velvilligt forstående Blik til Opvarteren, der serverer for dem,
og benytter Lejligheden til at styrke sin svækkede Konstitution med en
forsvarlig Snaps Slavekognak)

Efter en dårligt udsovet Nat er en Op-
strammer ingenlunde at foragte, Hr. Opvarter!

SVENDSEN

(vraenger)

Du skal altid gøre Nar, Dit Bæst!

FALCKMANN

(ufortrødent)

Det har jeg vel Lov til for Dig, dit Kvai!

SVENDSEN

(hikker, og purrer op i sit Forhård)

Den gik i høie Bølger, iaften!

FALCKMANN

(villigt indrømmende)

Umanerligt høie!

SVENDSEN

(overvældet)

De var ellers brillant oppe, allesammen!

FALCKMANN

(nikker)

Ja, det var de!

SVENDSEN

(enthusiastisk)

Du førte an i Concerten — i »Bellmans-humør«!

FALCKMANN

(med en bred, illustrerende Håndbevægelse ud over Lokalet)

Den om Kroen fik vi ikke!

(Intonerer dystert Fredmans Sang om Kroen, idet han benytter sin Stok som Guitar)

På Veien nær ved Skovens Led
et Tempel lå i landlig Fred,
dér mangen Vandrer slog sig ned:

Hver Rude var knækket,
og Døren var sprækket,
Og Kro, det hed.

Til Tårn og Spir det gav ei Plads,
der var ei Lås for det Palads.
og ingen Bog kom der tilpas:

De »Hellige« svired,
en Psalme afired
med mægtig Bas.

Ei nogen Synder i sin Nød
har tigget der om Nådsens Brød,
ei heller om en salig Død:

I Skjorte gik Prästen,
på Tærsklen lå Næsten
helt kobberrød.

SVENDSEN

(mod Arbejderne)

Et aparte Selskab!

(Pause, under hvilken Arbejderne, der med mistænkelige Øiecast har betragtet de to Kunstneres Indtraeden og eksentriske Opførsel, nogenlunde falder til Ro igen, stærkt optagne, som de er, af deres Affarer).

N. NILSEN

(med dicerende Stemme)

Som jeg var ifærd med at sige Jer, er Entreprenørerne i Provinserne ked af Streiken blandt Vand- og Kloakledningsarbejderne. De foreslår en Overenskomst, der garanterer for, at de ude i Landet gennemfører de Reformer, der gælder for Hovedstaden. De går ind på en normeret Arbeidstid og bestrider ikke mere Fagforeningernes Ret til uden Voldgift at erklære Streike. De vigtigste Stridspunkter er dermed klaret, og det lader til at Arbejderne er tilfreds med Resultatet.

Hovedbestyrelsen for Fagforeningerne mener nu, at da der vist ikke kan opnås flere Indrømmelser, er det bedst at slutte Konflikten. Den har i et efter Midnat afholdt Møde bestemt, at Arbejderne her på Pladsen ikke skal erklære Streike og støtte Kammeraterne — — hvilket jeg som Delegeret har at meddele Jer!

(Høi, bifaldende Mumlen gennem Församlingen).

FORMANDEN

Så meget des bedre!

N. NILSEN

(med Overbevisning)

Vi handler sikkert rigtigt. Der er nemlig
indbragt i Rigsdagen flere Arbeiderlove, hvis
Vedtagelse man mener er afhængig af Parti-
ets Holdning. Og, som I ved, gælder det
om at opnå ethvert Fremskridt ad Lovgiv-
ningens Vei, og at vise, at der ingen Vak-
len er blandt Socialdemokraterne!

FALCKMANN

(hilser med Kaffekoppen over mod Arbeiderne)

I snakker nok om Politik, Folk!

(Tung, ildevarslende Tavshed)

N. NILSEN

(høfligt)

Jeg trode ikke, vi generede De Herrer!

FALCKMANN

(ligeså affabelt)

Vi finder Dem kun aparte.

FORMANDEN

(mut)

Det, vi taler om, kommer vel ikke De
Herrer ved.

FALCKMANN

(kort)

Bevares! Når det morer Jer.

FORMANDEN

(sætter sin Kaffekop hårdt i Bordet)

Om vi behager de Svirere, der gør Nat
til Dag, er os min Sandten ligegyldigt!

FALCKMANN

(spydigt)

Ei, ei! — I er nok svært oppe!

FORMANDEN

Vi spaen's ikke med Kapitalister!

FALCKMANN

(beskedent)

Sommeti'sens mer end sommeti'sens!

SVENDSEN

(hastigt)

Der ta'r I Feil! Må det, Hr. N. Nielsen,
være mig tilladt at oplyse Deres Folk om,

at det er Maleren og Digteren Henrik Falckmann, og at mit eget berømte Navn er Poul Svendsen!

FORMANDEN

(affærdigende)

Det kan være! — — Men der er vist ikke noget ved Jer alligevel!

FALCKMANN

(smiler)

Godt Ord igen! — — Det undrer mig kun at se Jer så tidlig om Morgen på en Kneipe?

FORMANDEN

Eftersom vi justement ikke er i Baltøiet, men i Hverdagsklæ'erne, kan vi gérne sige de Herrer, at vi om en Timestid skal stille til Afløsning på Vandværket, hvor der er sprunget et Ledningsrør. Og vi kan dertil meddele Dem, at det var bestemt, vi skulde nedlægge Arbeidet til Morgen — — men som De har hørt, bli'r der ikke noget af det dengang!

FALCKMANN

(elskværdigt)

Da den høitidelige Præsentation således må siges at være gået for sig, er der vel

intet i Veien for, vi bænker os sammen med Jer?

(Arbeiderne rykker sig uden Indsigelse tættere sammen, og de to Kunstmere sætter sig ved det store Gæstebord).

FALCKMANN

(räber over til Opvarteren, der er faldet i Søvn på sin Stol med Hovedet hvilende på det krollede Skjortebryst)

En Omgang »små Sorte«!

FORMANDEN

(skarpt)

Vi ta'r ikke mod Noget af de Herrer!

FALCKMANN

(forsonligt)

Snak! Skal I til det Arbeide, trænger I til en Opstrammer! — — Og efter Jeres Principper er det, som det skal være, at Kapitalisterne betaler Gildet.

FORMANDEN

(indvilliger)

Det er en anden Ting! — — Vi kunde ellers traktere — hvis vi vilde!

FALCKMANN

(idet Opvarteren stiller Kaffekanden på Bordet, og hælder en Snaps Kognak i Kopperne)

Jeg forstår ikke, I blander Politik i Jeres
faglige Affærer!

FORMANDEN

Hvorfor skulde vi ikke det?

FALCKMANN

Vi er blevet trætte! — Kunst og Politik,
det er ligemeget! — — Vi nyder Livet, og
tager det, som det er.

FORMANDEN

Politik er vort daglige Brød!

FALCKMANN

S'gu en mager Kost!

FORMANDEN

(med Overbevisning)

De Herrer tror sikkert hverken på Gud
eller Djævelen!

FALCKMANN

(som beskæmmet)

Ikke synderligt!

FORMANDEN

Det er ikke sådan med os. Vi er kommet

med i den sidste Tid, og er ikke uvidende, efter at de Studerende har taget sig af os.

Vi ved bedst, hvor Skoen trykker. Der er ikke helt umuligt herhjemme, men Forholdene er ikke, som de bør være. Vi tjener til det daglige Brød, og indtræffer der Streike, Sygdom eller andet Uhed, kommer det til at knibe for os. De behøver ikke at gå langt; der er flere af Folkene, der har Erfaringer.

Vi er ikke lige flinke til at føre Ordet; men vi har Tillid til vore Repræsentanter, og håber at udrette noget.

LARS KARLSEN

(med Hånlatter)

Du kan gérne, Hans Olsen, håbe i den ene Hånd, og gøre i den anden — og se så, hvilken Du får mest i!

FORMANDEN

(uvilligt)

Du er altid så widerspænlig, Lars Karlsen!

LARS KARLSEN

(foragteligt)

Jeg er den, jeg er!

FALCKMANN

(fikserer ham)

Måske Anarkist?

LARS KARLSEN

(udholder Blikket)

Der ta'r De ikke feil!

FALCKMANN

(med forklarende Håndbevægelse)

De vil vende lidt op og ned på det Hele?

LARS KARLSEN

Det si'r man.

FALCKMANN

Jeg er ikke meget med på Anarkismen.

LARS KARLSEN

Og dog om ti År er alle Folk Anarkister,
som de nu er Socialister!

FALCKMANN

Virkelig!

LARS KARLSEN

(hårdt)

Jeg var bestemt til mere, men det gik

mig galt, da jeg ikke vilde makke ret. Efter jeg havde stødt an mod visse Lovparagrafer, måtte jeg reise til Udlandet. Jeg blev dør tilligemed flere forkomne Eksistenser bekendt med Anarkismen. — — Det er godt at lære at have, når man er kommen på den feile Side af Samfundet!

Skal jeg måske ikke tænke, som jeg gør, da Menneskene er uretfærdige! Hvad skal vi med de forskellige Autoriteter: Stat, Kirke, Ægteskab og Fanden og hans Pumpestok! De er opfundet af Seierherrerne for at give deres Besiddelser moralsk Berettigelse. Men ved man, at Lovene kan forandres, må man indrømme, at de er skadelige, da Udviklingen går fremad. Det er derfor rigtigt istedetfor at byde Respekt for Lovene at sige: Bort med alle Love!

Når Samfundet er tilintetgjort, vil Menneskene danne producerende Grupper, hvor de enkelte Individer er ligestillede, da de kun holdes sammen af Solidaritetsførelsens Bånd. Produktionen bliver ikke planløs, og den vil komme til at tilhøre alle og enhver, da den er frembragt ved mange Hjærners og Hænders Medvirken.

Vi vil gå frem på fredelig Vis, men vi tager os det heller ikke nær, om en enkelt

anvender Dådspropagandaen! Lad Samfundet falde — og frem med Anarkismen!

FALCKMANN

Jeg begynder s'gu at få Respekt for Jer!

FORMANDEN

(med Overgang for at gøre Samtalen aktuel)

Det kunde interessere os at vide, hvad de Herrer mener om den politiske Situation!

FALCKMANN

(med komisk Forskrækkelse)

Det må De Fa'n ta mig ikke forlange af mig! — — De må da henvende Dem til min Ven, der har beskæftiget sig med politisk Journalistik.

N. NIELSEN

(elskværdigt)

Da De Herrer, der tilhører yderliggående Retninger i Kunsten, har truffet sammen med demokratiske Arbeidere, var det måske ikke af Veien, at De udtalte Dem for os.

SVENDSEN

(adspredt)

Jeg vil hellere spare Dem for det!

FORMANDEN

(udfordrende)

De må da ha' en Mening!

SVENDSEN

(kort)

Ja, at Politik er Falsum!

FORMANDEN

(ivrigt)

Oppositionen har dog udrettet noget!

SVENDSEN

(retter sig op fra sin magelige Stilling ved Bordet, og farer med Hånden over Panden for at klare sine Tanker).

Både ja og nei!

Bevares! Jeg er den første til at rose
Oppositionen, der har haft de bedste Hen-
sigter, skønt den ikke har bragt os videre.
Den har udført det vanskelige Arbeide at
vække Vælgerne, der kender deres Interes-
ser — og det giver os Lov til at håbe på
Held i Fremtiden.

N. NILSEN

(spydigt)

Det indrømmer De dog!

SVENDSEN

Den har kun beskæftiget sig med den skrevne Forfatning, som den har fortolket, udtydet og kommenteret i det uendelige. Denne Taktik er i og for sig god, og et-hvert Parti har den nødig. Den bør dog ikke altid anvendes, men være et Led af den hele Angrebsplan.

Den uhedige Paragraf 25 måtte holde for, skønt ikke et Menneske på Jorden kan sige, om Høire eller Venstre har Ret. Da Konflikten er så nær, vil jeg ikke komme ind på de andre Spørgsmål, men minde om, at der til hvert nyt Forslag blev knyttet partipolitiske Betragtninger. Ja, i den sidste Tid udartede Forhandlingerne, idet de Moderate kun tænkte på deres personlige Interesser. De sagde, man kunde stole på dem, men de gik fra deres tidligere Meninger, og forvirrede aldeles Begreberne.

Venstres Fortolkningstaktik skulde standse Reaktionen, og forklare de frisindede Ideer. Den var en Følge af Visnepolitikken, og blev brugt som et Bevis for dens Forträffelighed. Men den var ikke andet end Talemåder, og den måtte mislykkes, da den ikke havde en reel Magt at støtte sig til.

— — Det er godt, den ikke har gjort mere Skade! —

N. NILSEN
(interesserede)

Hvad skal man da gøre?

SVENDSEN
Være mere yderliggående!

N. NILSEN
(opfarende)

Nei, stop nu! De politiske Førere viser Fordragelighed, og Socialdemokraterne er gået med til at forhandle!

SVENDSEN
Når man er frisindet, tager man det skam ikke så nøie, og der er ikke noget at vente af de Reaktionære, der af Princip sætter sig mod det Ny!

Det er vel altid vanskeligt at gå mod Strømmen, og de fleste vil ikke ind i revolutionære Tilstande. Men hellere end at være tilfreds med Lovene, må man indføre de Reformer, man er tjent med.

Det er som Førerne har villet udtale det befride Ord, og at de kun ikke har haft

Lejlighed dertil. Nu er det anderledes, da de Moderate er uskadeliggjort. Der findes nok blandt Reformpartiet enkelte tvivlsomme Eksistenser, skønt jeg hverken vil nævne A eller B, men hellere *tie* stille, for ialtfald ikke at drage mig en Proces på Halsen. Men Partiet er i det Hele enigt, og det skal nu tage fat!

N. NILSEN

(indrømmer)

Det lyder originalt!

SVENDSEN

Jeg skal sige Dem, hvorledes jeg tænker mig det, efter at Nattens Begivenheder har gjort min Hjærne klar!

N. NILSEN

Det vil interessere os.

SVENDSEN

De har selv gjort mig til en Forkynder!

N. NILSEN

Ja!

SVENDSEN

Jeg vil selvfølgelig, at Paragraf 25 og de dertil hørende Paragraffer skal revideres. De bør affattes således, at der ikke opstår Tvivl om, hvordan de skal anvendes. Efter Provisorierne eksisterer Grundloven kun på Papiret, men alle Politikkere har taget Hensyn til den, og den er Grundlaget for videre Forhandling. Det hjælper ikke at føre den tilbage til sin tidligere Skikkelse eller at bringe den i Overensstemmelse med Ånden fra otte og fyrré, som vi er kommen ud over.

Man har, som bekendt, søgt at forandre Grundloven. Der er først Krabbes Forslag, der stiller Grænser for provisoriske Love, og som bestemmer, at der skal dannes et Rigsdagsnævn, der er at sammensætte med en Sjettedel af Tingenes Medlemmer. Disse Ændringer har ikke behaget nogen af Parterne; de er blevet debateret i Folketinget, og forkastet med stor Majoritet.

Der er dernæst Reformpartiets to Forslag, eller rettere det sidste, der er en grundigere Udarbeidelse af det første. De indfører Bestemmelser om, at Regeringen skal indbringe Forslag til en midlertidig Bevillingslov, der tillader den at opkræve Skatter,

og at udbetale de Beløb, der behøves til Statsforvaltningen. Til påbegyndte Arbejdernes Fortsættelse skal der kun udgives det, der er overensstemmende med tidligere Bevillinger.

Dette Forslag er mådeholdent, og hvis der ved Tilføjelser kan hindres unødvendige Efterbevillinger, vil alle kunne enes om det. Det bruger nærmest de Midler, der har vundet Hævd i Forfatningskampen, og giver dem videre Anwendung.

N. NILSEN

Det var også på Tiden!

SVENDSEN

Idet jeg taler med Dem, kommer jeg til det egentlige Nye, jeg har at sige. Når Revisionsudvalget har afgivet sin Betænkning over Forslaget, bliver det behandlet og vedtaget af Folketinget. Det vandrer så til Landstinget, der vil bevidne sin Interesse for en Revision i Almindelighed for derpå at forkaste det i Særdeleshed. Der er da tre Måder, der kan gås frem på, og som hver især har Betingelser for at føre til et Resultat.

Reformpartiet kan i al Underdanighed sende en Adresse til Kongen om at op löse Folketinget, for at man kan få at vide, om Vælgerne vil en Revision, og om de er med til de foreslæde Ændringer. Dette Middel bør prøves, da det er rigtigt i Tilfælde af Konflikt at henvende sig til Kongen, der flere Gange har sagt, han står over Partierne.

Hvis det ikke fører til noget, kan de Radikale erklære, at det er umuligt for dem at udrette noget, og derpå nedlægge deres Mandater. Jeg tror blot ikke, at alle Medlemmer er villige dertil, da Kredsene efter Forliget er usikre. Der kan tabes flere af dem, og der kan ikke vindes andre.

Der er da den tredie Udvei, der bryder med tidligere Praksis, men som dog er fuldt berettiget. Den har været anvendt flere Steder, og den kan også forsøges her.

Jeg vil foreslå, at der skal foretages en Folkeafstemning over hele Landet, så at der vælges en Repræsentant for hver Kreds, idet alle Vælgere deltager, og Folketingssisterne bliver lagt til Grund for Optællingen. Det er nødvendigt, at der reises en Agitation med talrige Møder som ved et almindeligt Valg. Den radikale Presse må lægge sig i Selen, og dagligt oparbeide Stemningen.

Hvert Navn indenfor Oppositionen skal være med, og det er bedst, at flere af Folketingsmændene stiller sig til Valg, for så vidt de har mest Udsigt til at samle Stemmerne i deres Kredse. Da Vælgerne véd, det gælder for eller imod, vil ikke en eneste svigte. Resultatet afhænger af den hele Stemmeafgivning, og tillige af, om det lykkes at mønstre et lignende Antal Stemmer i de radikale Kredse som ved sidste Folketingsvalg.

Når et godt Resultat foreligger, træder de folkevalgte Repræsentanter sammen for at udfærdige et Manifest, der bliver tilsendt de forskellige Statsmyndigheder. Det bliver behandlet i Landstinget, der skal udtale sig om en Sag, som Vælgerne tre Gange har stemt for. Hvis det er mod Revisionen, udsetter det sig for at miste de Rettigheder, som det ellers sidder inde med. Men det giver efter, ti det kan ikke mere skjules, at der er et Demokrati, der holder sammen, og som ikke lader sig alt byde!

Jeg ser ikke andet, end at det Middel, jeg foreslår, er nemt at anvende, og at det kan gøre Nutte i Kampen for en Grundlovsændring, der ikke er så gennemgribende som Revisionen af seksogtreds!

N. NILSEN

(skeptisk)

Tror De, det bliver bedre for det?

SVENDSEN

(bestemt)

Jeg er vis på, at ingen mere vil omgå
Paragrafferne, og det er dog noget vundet!

Det er tydeligt, vi ikke kan blive ved
det samme, og der er allerede i Rigsdagen
et Parti, der stiller andre Fordringer. Parl-
amentarismen er et Tidsspørgsmål, og den
kan også gennemføres på lignende Måde.
Den har overalt været Følgen af en fri For-
fatning, og der er jo herhjemme blevet sagt:
Ingen over eller ved Siden af Folketinget,
skønt dette Forlangende ikke var meget
andet end en Demonstration.

Når Parlamentarismen er blevet til Lov,
er Vejen temmelig klar for de mange Re-
former, der står for Tur, som f. Eks. Valg-
rettens Udvidelse, Arbeiderlovene, Kvindes-
agen, Statskirkens Ophævelse, Rang og Tit-
lers Afskaffelse, Indførelsen af Republikken,
o. s. v., o. s. v.!

N. NILSEN

(tvivlende)

Tror De, der er Mænd, der kan gøre det?

SVENDSEN

(tilidsfuldt)

Det tænker jeg! Når en Sag lever ude i Folket, kan den gennemføres. Man har ofte set, at flere udmærkede Mænd har arbeidet sammen! — — Og hvem ved, om ikke den enkelte, der særligt har Betingelser dertil, stiller sig til Tjeneste!

N. NILSEN

De taler, så man må tro Dem!

SVENDSEN

(beskedent)

Det er, som jeg tænker mig det, og der er måske andre, der kan foreslå noget bedre! — — — Jeg har egentlig kun villet sige, at man skal have sine Meninger, og være dem bekendt!

LARS KARLSEN

(undrer sin Knytnæve i Bordet)

Der skal alligevel Sprængstof til!

SVENDSEN

(trækker på Skuldrene)

Nå! For mig gärne! — Socialismen og Anarkismen har altid været til, om end de

først i vort Århundrede er blevet mere grundede! Udviklingen er en Gåen op og ned! — — Lad os kun være fri for Tale-måder og tage de Fordeler, der tilbyder sig!

N. NILSEN

(til Falckmann)

De blev ellers mærkbar tavslig!

FALCKMANN

Der er jo ingen Djævel, der kan få et Ord
indført for ham!

SVENDSEN

Vi har tidt gået og talt sammen om det.

FORMANDEN

(stærkt)

Vi Arbeidere kan sagtens give Dem Ret!

FALCKMANN

Det manglede s'gu også bare andet!

Nu skal I Fa'n ta' mig få en Sang, Folk!

— for det er der Anledning til!

(stryger med Hånden over Panden, og improviserer)

Min Broder, min Ven i den standende Strid!
 I blev bundet og holdt i Lænker,
 I klaged Jer bitterligt til hver en Tid,
 og I mødte kun nye Raenker.

Men fra fjærn og fra nær
 stævner Fremskridtets Hær,
 og I kender Parolen der lyder:
 Frem Arbeidsmænd, frem, mod de Stor-
 mænd frem,

og lad Jer blot ikke forknytte!

Forsvar Eders Sag,
 det bliver snart Dag,
 og da vinder I Seiren hjem.

I valgte Jer Mænd for at bringe Jer Held,
 og for friere Kår at vinde,
 de gjorde sin Pligt, og forstod Jer helt vel,
 og de handlede dog i blinde.

Men fortæl dem nu det,
 at I vil Eders Ret,
 og så giv dem Parolen, der lyder:
 Frem Arbeidsmænd, frem, mod de Stor-
 mænd frem,

og lad Jer blot ikke forknytte!

Forsvar Eders Sag,
 det bliver snart Dag,
 og da vinder I Seiren hjem!

I siger: til Arbeid, til Liv eller Død!
 Nå! Så far da ei mer med Læmpe,
 og har I måske til det daglige Brød,
 skal I derfor dog stadigt kæmpe!

Bliver Veien Jer lang,
 stem kun i med en Sang,
 ti I kender Parolen, der lyder:
 Frem Arbeidsmænd, frem, mod de Stor-
 mænd frem,
 og lad Jer blot ikke forknytte!
 Forsvar Eders Sag,
 det bliver snart Dag,
 og da vinder I Seiren hjem!

(Pause).

(Det bornholmske Stueur slår seks tunge, langsomme Slag).

FORMANDEN

Det er da bedst, vi letter på os, Folk!

(Arbeiderne reiser sig støiende op, og går hen for at tage deres
 Værktøj, der ligger henslængt i en Bunke ved Siden af Trappen.

En af dem lukker Døren op, og Dagslyset trænger ind i Lokalet,
 idet det dæmper det svage Skær fra Lampen over Bordet).

N. NILSEN

Ja, så vil vi sige De Herrer Farvel!

FORMANDEN

(med kraftigt Næveslag)

Og Tak!

(Arbeiderne giver en efter en Kunstnerne Hånden til Afsked, og går med slæbende Skridt op ad Kældertrappen).

SVENDSEN

(rækker Hånden til Lars Karlsen, der er den sidste af dem)

Farvel, Lars Karlsen!

LARS KARLSEN

(svarer ikke, trykker sin Hat ned i Panden, og går langsomt ud gennem Døren).

FALCKMANN

(smider Penge på Disken til Opvarteren, der efter er faldet i Søvn på Stolen; råber med Stentorstemme)

Det slår lige til!

OPVARTEREN

(farer forskräcket op, og bukker automatisk, idet de to Kunstmere forlader Lokalet).

SCENEFORANDRING

Terrainet med de to Jernbanebroer foran Sopavillonen.

Natten er forbi, og Dagen er ifærd med at bryde frem. Der hviler dyb, høitidelig Tavshed over Naturen, og Bladene på Træer og Buske er uden Bevægelse. På Jernbaneterrainet slukkes de elektriske Lysbaloner; et Rangertog skyder frem under den sondre Bro, idet det drager en Stribe af hvid Damp efter sig. Til den ene Side ligger den indre By med dens forskellige Bygninger, Skorstene, Kirketårne og kneisende Spir, og til den anden Side Nørrebros mange tarvelige Arbeiderboliger. Lige ud for strækker Søernes firkantede Bassiner, der er flankeret af lange Rækker Træer, sig forbi Louise- og Fredensbroen til Østerbrogade, hvor man skelner de elektriske Baades Anlægsbro, de to Hjørneeindommes ensartede Tærne og de moderne Facader med de optrukne Markiser og de store Spejlglassruder i Butikkerne. Op over Hustagene hæver Solen sig, og samtidigt flammer den op i Vinduerne i Østersøgade. Den sender sit Skær over Himlen, der lyser med en fin, blålig Farve. De spredte Skyer seiler afsted som lette, rødmende Dun. Selv Vandet bliver kraftigere blåt, og Svanerne hviler på det som små, hvide Punkter. Luftten er overalt hoi, klar og frisk.

(Arbeiderne går langsomt over den sondre Jaernbanebro og ned til Vandværket.

På samme Tid kommer Svendsen og Falckmann op ad Trappen til den modsatte Bro).

FALCKMANN

(standser, og slår ud med Hånden mod Arbeiderne):

Frem Arbejdsmænd, frem, mod de Stor-mænd frem,
og lad Jer blot ikke forknytte!

Forsvar Eders Sag,
det bliver snart Dag
og da vinder I Seiren hjem!

SVENDSEN

(kraftigt)

Det er de Folk, som Fremtiden hører til!

FALCKMANN

(idet han som med et usynligt Blyant tegner Rids ud i Luften)

De har givet os en Del at tænke på!

(Pause, under hvilken Svendsen og Falckmann står og betragter Solopgangen).

FALCKMANN

Lad os da så gå hjem og tage fat!

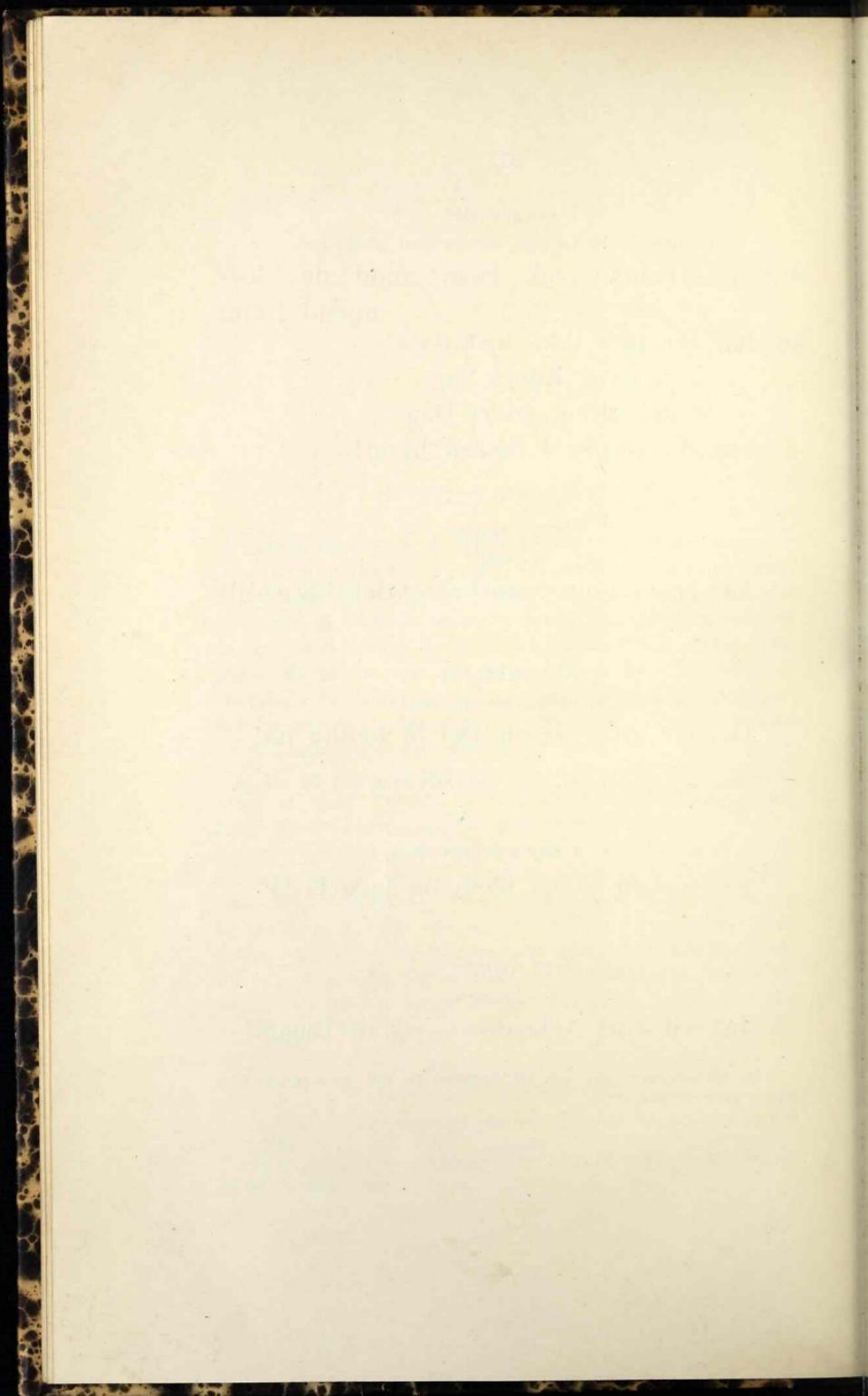
SVENDSEN

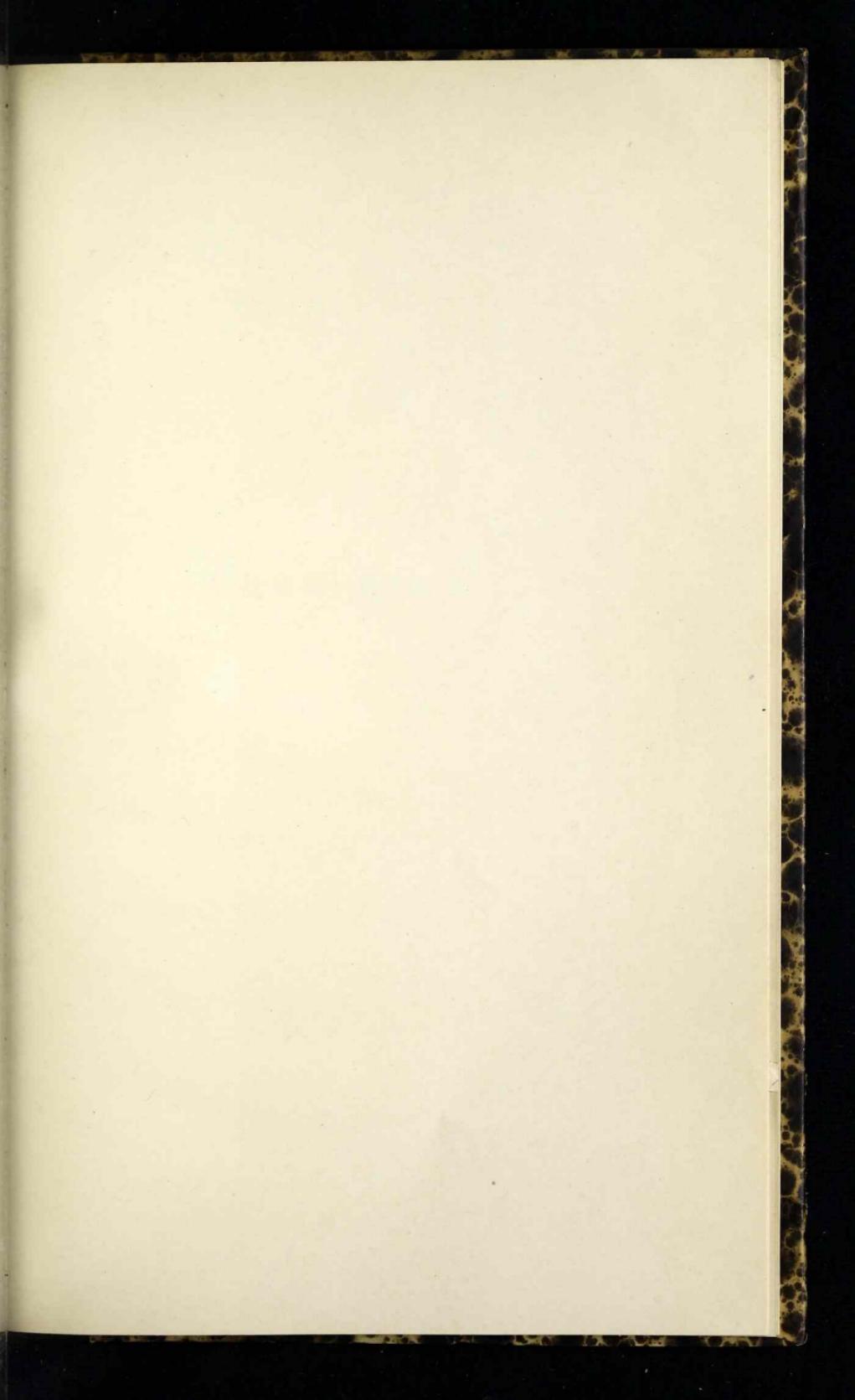
(med Eftertryk)

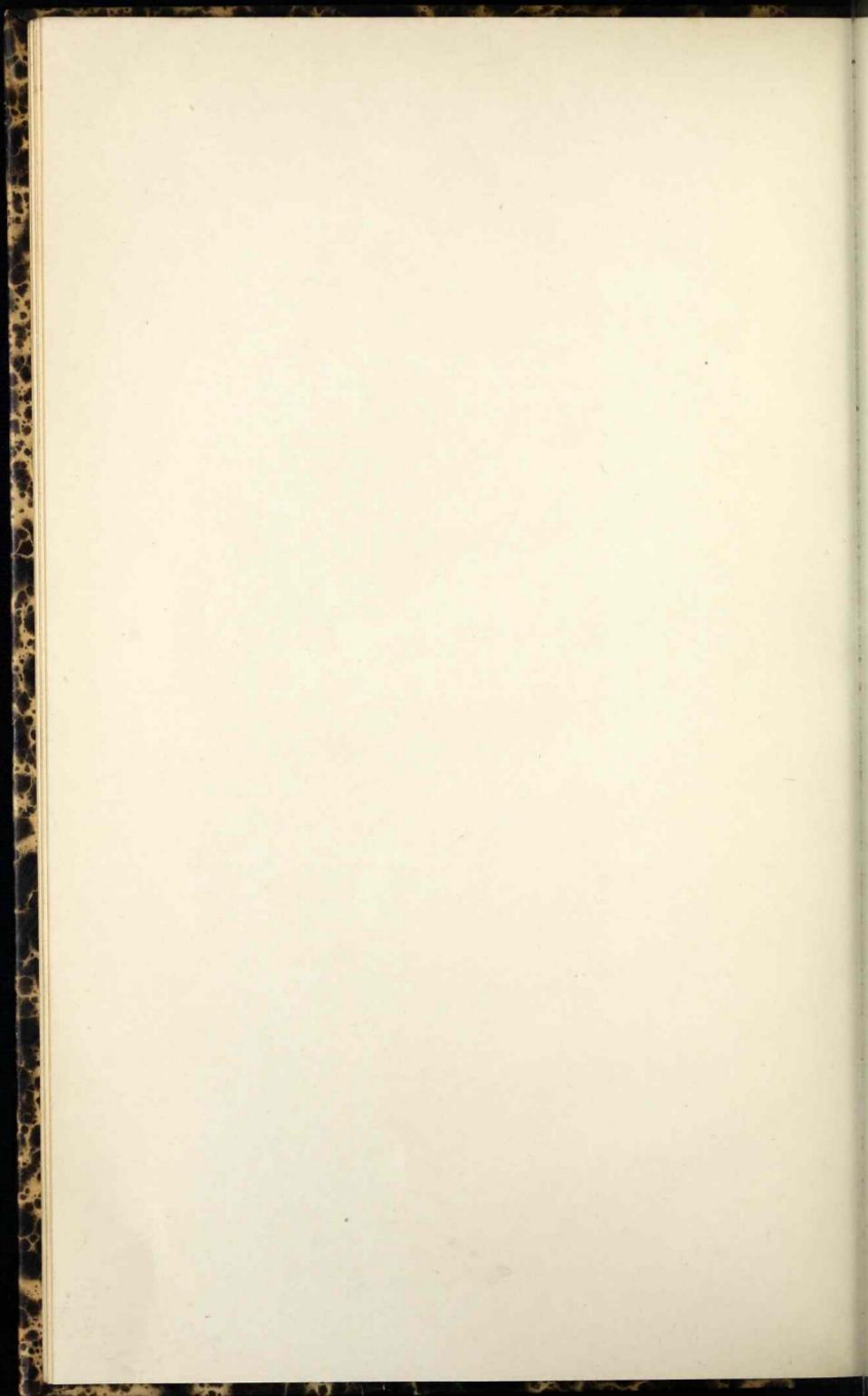
Ja! Til vort Arbeide — og til Dagen!

(De to Kunstnere går ned ad Trappen og ind mod Byen i den friske, gryende Morgen).

(Tæppe).

daen gryr!

Living Ward

martin petersen

daen gryr!

politisg sguesbel i en agd

to avdelenger

rædsgrivnengsudgave

København
Janus Thomsens Forlag
Kihls Bogtrykkeri
1899

Mais l'ordre social est un droit sacré, qui sert de base à tous les autres.

J. J. Rousseau:
Du contrat social. I, I.

je har egenlid kon velled sie, a
man sga ha sine menenger, å være
daem bekend!

side: 34

FORORD.

*E*thvert Skriftsprog har fra Begyndelsen været bestemt af Udtalen, d. v. s. af de Lyde, der forekommer i Sproget.

Det danske Skriftsprog har haft en mangeartet Udvikling fra Oldnordisk til vor Tids Retskrivning. Det er i de sidste Aarhundreder blevet paavirket af andre Sprog og af grammatikalske Bestemmelser. Men enhver Sprogkender ved, at det er mangelfuldts, og at der kun kan indgives det nyt Blod ved Fonetikken, det er Læren om Sprogets Lyde.

En praktisk Retskrivning må tage Hensyn, og den bør være autoriseret; det er kun den videnskabelige, fonetiske Skrivemåde, der kan gøre Fordring på Korrekthed.

Den største Vanskelighed ved en praktisk, fonetisk Retskrivning er, at et Ord ikke altid udtales ens, og der må derfor kun tages Hensyn til de almindelige Former.

De Principper, der har været ledende for mig, er følgende:

1) Jeg har forandret Vokaler efter Udtalen. I flere Tilfælde er i forandret til e, e til æ, u til o, o. s. v. Kun hvor de nugældende Vokaler høres, har jeg beholdt dem. I sammensatte Ord og afledede Former er for saa vidt muligt den samme Vokal blevet bibeholdt.

2) Jeg har forandret Konsonanter (særlig sp, sk, st og t). Jeg må bemærke, at Konsonanter i Slutningen af en Sætning tidt høres, som de nu skrives, men for at fastsætte en Regel har jeg skrevet dem, som de ellers forekommer. I sammensatte Ord og Former er det som med Vokaler.

3) Jeg har bortkastet stumme Bogstaver.

Jeg har dertil bestemt mig for de enkelte nye Ord, der har fået Indpas i Skriftsproget eller som inden kort Tid vil få det. I Sammensætninger har jeg ofte beholdt de oprindelige Ord. Jeg har stræbt efter ikke at komme over til specifik norske Former, idet jeg har villet give et dansk Skriftsprog.

Der vil opstå enkelte Forvekslingsmuligheder ved den ny Retskrivning. Jeg har derfor ved Akcent adskilt efter aabne og lukkede Lyde de tre a (at, af, ad — a, å, â), ve (ved, véd, vil — ve, vé, vè), stad (Stat, Stad — stad, ståd) og andre Ord. Men der er vist ikke noget i Veien for at Menigmand kan undlade Tegnene.

I digterisk Sprog er Retskrivningen afpasset efter dets særlige Fordringer.

Da jeg efter Opfordring fra sproglige Autoriteter har sat Streg over Punkterne, benytter jeg Leiligheden til at bemærke, for mulig at gøre en Ende på Striden, at de, der står på det af Dr. E. v. d. Recke forfægtede Standpunkt, skyder over Målet ved at hindre Indførelsen af små Bogstaver i dansk Skriftsprog. At de små Bogstaver kan anvendes i Prosa er utvivlsomt. I digterisk Sprog kan Forfatterne i Lighed med, hvad der sker i Engelsk, betegne de Ord, der frembringer Forvekslinger.

Jeg twivler ikke om, at den ny Retskrivning vil vække Forundring blandt Publikum, særlig da det er få År siden, at Fonetikken er blevet en Gren af dansk Videnskab. Men jeg vil tilråde enhver bogstavret at oplæse en Side af mit Skuespil i første Udgave, og dernæst at oplæse den samme Side i anden Udgave. Man vil da først høre et kunstlet Sprog, og derpå vort eget Talesprog.

Den foreslæde Retskrivning gør, som sagt, ikke Fordring på at være korrekt, men jeg tror, at man nu kan sige: Skriv, som Du taler!

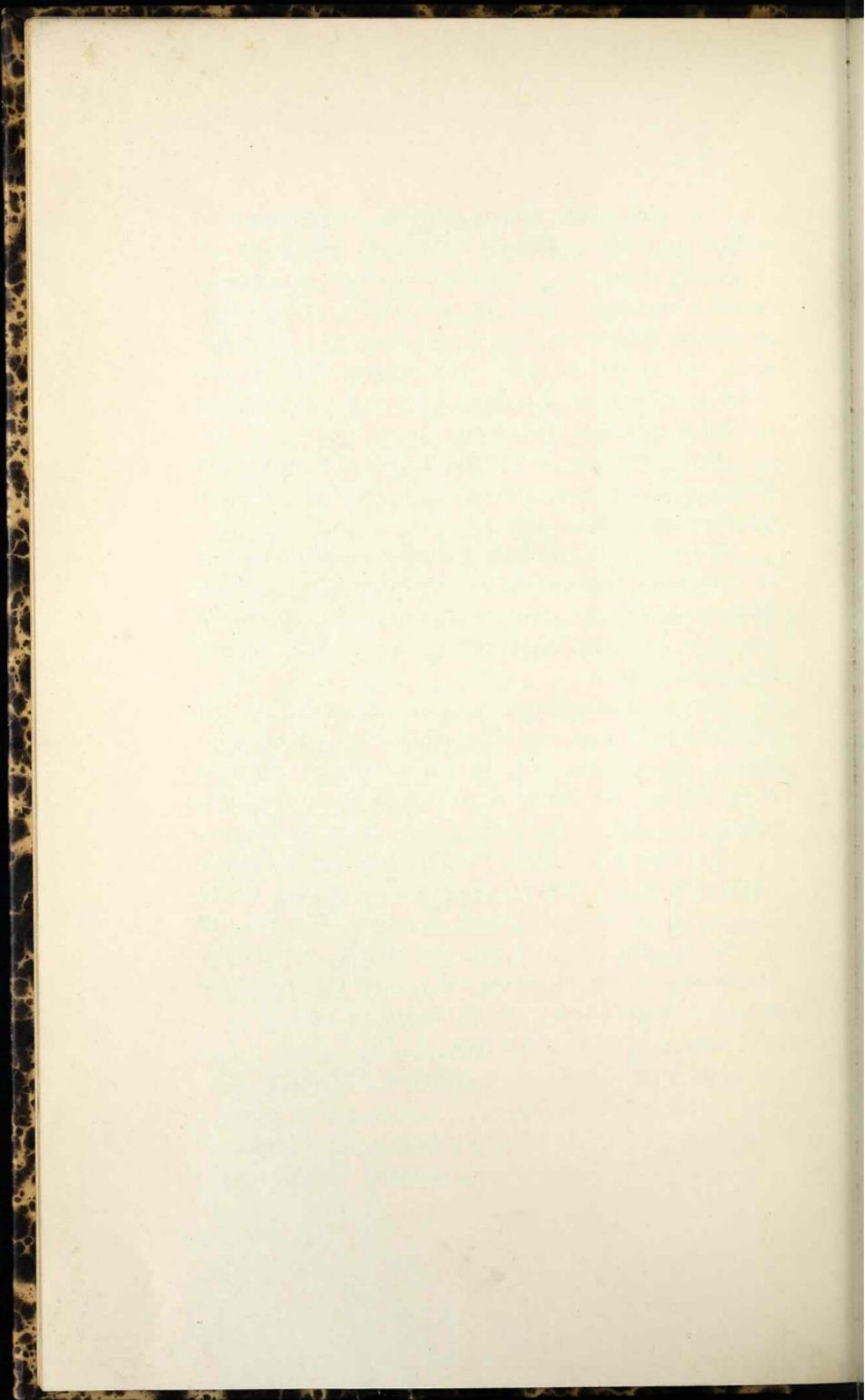
Jeg har ikke følt mig foranlediget til at give en videnskabelig Begrundelse af Retskrivningen; mit Arbejde er af praktisk Natur. Jeg anmoder selvfølgelig om at se bort fra Korrekturfejl, der i dette Arbeide kan forekomme.

Den praktiske Indførelse af den Retskrivning, jeg har foreslået, tror jeg ikke vil forvolde Vanskeligheder. Jeg tænker, at der, eventuelt på offentlig Foranledning, vil danne sig en Commission af Videnskabsmænd for at tage Reformerne under Overveielse.

Men hvis Udtalelserne fra Videnskabsmænd falder ud til Fordel for Retskrivningen, da bør den straks indføres i de laveste Klasser i Landets Skoler. Vi vil da ad Åre få en Slægt, der skriver et naturligt Skriftsprog — og vi andre vil vel ikke have altfor mange Vanskeligheder ved at tilegne os det!

København, d. 8. Marts 1899.

Martin Petersen.

pæsoner

påvl svænsen, realisdisg fæfadder; 25 år – gladraged, ovald ansegd; mørge áine; nedfallenne pannehár á nærvose træg, dær ær entillingænde á enærgisge – mæ sine dresdie, sænsuelle sgeldrenger á lived i de neddenne árhunredes sludneng har han raisd en sdárm á farargelse, á hænled en egge altid gonsdi kretigs ábmaergsamhed på sai –

hænreg falgman, konsdner á degder 51 år – en sdor, emponerenne sgeggelse – fraidid, somansagdid ansegd; hâl, fârlænged panne; bosged, grânenne hár á fulsgæg; udtrøgged ær eronisg á överlegend – han har på gron á sine naturtro, æfder di grâvesde modæller udførde konsdværger en tid hafd sdrømmen mod sai, mæn mæ ed ængeld geniald arbaide ær han slâd igænnem, á ka nu á á te se en købedogdi libhaver i sid atelje –

n: nelsen, maler á sosialdemokratig fører – lille; tædbagged; regelmæssie træg; telsbessed helsgæg – lie agded á arbaidere á arbaidsgivere, da han mæ sin besdæmde á ælsg-værdie ábtraeden har bilagd flere sdraiger –

hans olsen, arbaiderfârman – tong; sgullerbred mæ ed værbid, sâubsgægged ansegd – han har ed alvârlid, mondid udtrøg –

lars karlsen, arbaider – lang, avmagred mæ ed bened fy-sionomi, dær har ed hadefuld, fanatisg udtrøg –

âbvarderen ær pomadisered, sdærgd sgjárdebrøsded á á ed degenerered ydre, dær tyder på, a han har telbraggd sine fâ viletimer i animered, maied ælsgværdid sælsgab –

arbaidere –

hanlengen føregår en nad ve fæmtiden i dæn sisde haldel á sæbtæmber måned 1898 –

Senen fåresdeller mårnbeværdnengen »kámmunen« på vådråfsvai – sdord lokale mæ häid láfd, dær har svære, telsmos-sede bjælger – i baggronnen trabbe å dabbeld kællerdør; nad häiere ábbe to vendur mæ nedsaengede rullegardiner – i de ene vendu ær dær påddeplanter, å onner de ed symfonion å ed bor mæ ronne telhollede blegplader te ensdromæded; i de anned ær dær ed bur mæ en pabbegáie – te vænsdre byfje mæ glas å haltämme flasger, fáran dæn en desg dær ær ábryld å fade å tallærgener, várpa dær legger fársgællie sbisevarer – på bægge sider å byfseen malede bore å sdolet – te häire ed bårn-hålmgs sdueur å lieledes bore å sdolet – med i værlesed ed sdord, ovald gæsdebor, dær ær vägsdusbeklæd, å rond ám velged dær ær sdelled bænge å sdolet – værlesed ær áblysd å en enesde petroleomslambe – væggene ær lased tabeserede å prydede mæ plakader å preslesder på dreggevarer – dær ær støved å sgidend, å malengen ær avslid – ve værd bor sdár dær spodde-bagger –

(ed hål på hænved en snes arbaidere, iford gråve islæn-nere, blåsdrivede bluser, langsgafdede træsgosdovler å telsdø-vede bulehadde, sedder ám de sdore gæsdebor, ide di mæ sbænd ábmærgsåmhed lydder te forerens udtalelser, å samtidiguterer dæres kåghede »små sorde« –

dær høres lyden å sdærg rain, hagl å tården) –

arbaiderne

(mæ telsludneng)

Ja vesd' — de ær regdid! — væl, væl!

(ide døren sbrenger åb mæ larmenne brag, ses ed lynglemd,
 dær æfderfølges å ed tårdensgral; arbaiderne vænner sai mod
 engangen).

svænsen å falgman

(dær ær elegand sælgabsklæde, snubler hodkuls ned å trabberne,
 ide di søger ly får uværed; ubryder enæd ærgerlid i
 monnen på henannen)

sad'n te kællerha's!

falgman

(slænger sin konsnerhad hæn på ed å borene, å lar sai falle
 ned på en sdol, kommenderer)

vi bænger ås hær! (rekvirerer mæ sidentorsdæmme)
 begriv'livis to »sorde«!

åbvarderen

(farer mæ ed avtomatisg bog åb fra sin plas bag desgen, å gir
 sai te a æffægtuere årdren)

s'gærne, di hærrer! — s'gærne!

svænsen

(fårtrædelid)

s'gu ed nydelid sdæd, du fører ås hæn!

falgman

(avfaienne)

har jai besdeld rainværed!

svænsen

nai!

falgman

(krafdid)

så hål kæfd da!

falgman

(mæ ed vævellidi, färsdænne bleg te ábvarderen, dær særverer
fär dæm, å benödder lailiheden te a sdørge sin kånsditusjon
mæ en farsvarli snabs slavekänjag)

æfder en därli udsåved nad ær en åb-
sdrammer engenlonne a fåragde, hr: ábvarder!

svænsen

(vrænger)

du sga altid gøre nar, did baesd!

falgman

(ufårtrødend)

de har je væl låv te får dai, did kvai!

svænsen

(hegger, å porrer åb i sid färhår)

dæn gig i häie bølger iafden!

falgman

(velliid enrommenne)

umanerlid háie!

svænsen

(åvervælled)

di var ællers breljand ábbe, allesammen!

falgman

(negger)

ja, d e var di!

svænsen

(æntusjasdisg)

du førde an i kånsærden — i »bælmans-humør«!

falgman

(mæ en bred, illusdrerenne hánbevægelse ud áver lokaled)

dæn ám kroen feg vi egge!

(entonerer dysderd fredmans sang ám kroen, ide han benødder sin sdåg såm gitar)

på vαιen nær ve sgåvens led
ed tæmbel lå i lanli fred,
dær mangen vandrer slo sai ned:

vær rude var knægged,
å døren var sbrægged,
å kro, de hed-

te tårn å sbir de ga ai plas,
dær var ai lás fár de palas,
å engen bág kåm dær telpas!

di »hællie« svired,
en salme avlired
mæ mægdi bas -

ai næn·sónner i sin nød
har tegged dær åm nådsens brød,
ai hæller åm en sali død:

i sgjárde gig præsden,
på tærsflen lå næsden
held kåvverrød -

svænsen

(mod arbeiderne)

ed aparde sælsgab!

(pavse, onner velgen arbeiderne, dær mæ mestængelie åie-
kasd har betragded di to konsdneres entræden å ægsæntrisge
åbførsel nánlonne faller te ro igæn, sdærgd åbtagne, såm di
ær, à dæres affærer) -

n: nelsen

(mæ doserenne sdæmme)

såm je var ifær mæ a sie jær,ær ang-
treprenørerne i provenserne ked å sdraigen
bland van- å kloaglednengsarbiederne - di
fåreslår en åverenskåmsd, dær garanterer

får, a di ude i lanned gænnemfører di re-farmer, dær gæller får hodsdaden - di går en på en nærmered arbaidstid, å besdrider egge mere fagfarenengernes ræd te uden valgfid a ærklære sdraig - di vegdisde sdrispongderær dærmæd klared å de lar te a arbneiderneær telfres mæ resultaded -

hodbesdyrelsen får fagfarenengerne mener nu, a da dær vesd egge ka åbnås flere en-rømmelser,ær de bæsd a sludde kånfleg-den - dæn har i ed æffder midnad avhåld møde besdæmd, a arbneiderne hær på plas-sen egge sga ærklære sdraig å sdødde kammeraderne — — velged je såm delege-red har a mæddle jær!

(håi, bifallenne momlen gænnem färsamlengen) -

fårmannen
så maied dæs bædre!

n: nelsen
(mæ áverbevisning)

vi hanler seggerd regdid! dærær næmli-enbragd i rigsdaen flere arbaidrlåve, ves-vedtagelse man mener,ær avhængi å part-ieds hålneng - å, såm i vé, gæller de åm a åbnå edværd fræmsgred å låvginengens

vai, å a vise, a dær engen vaglen ær bland
sosialdemokratied -

falgman

(helser mæ kaffekåben áver mod arbeiderne)

i snagger någ ám poletig, falg!

(tong, illevarslenne tavshed) -

n: nelsen

(høflid)

je trode egge, vi sjenerede, di hærrer!

falgman

(lieså affabeld)

vi ferner dæm kon aparde -

fārmannen

(mud)

de, vi taler ám, kåmmer væl egge di
hærrer ve!

falgman

(kård)

bevar's! når de morer jær!

fārmannen

(sædder sin kaffekåb hård i bored)

ám vi behager di svirere, dær gör nad
te da, ær ás min sanden liegylldid!

falgman

(shydid)

ai, ai! — iær någ sværd åbbe!

fårmannen

vi sbæns egge mæ kapitalisder!

falgman

(besgedend)

såmmetisens mer æn såmmetisens!

svænsen

(hasdid)

dær tar i fail! må de, hr: n: nelsen, være
mai tellad a åblyse dæres fælg åm, a de ær
maleren å degderen hænreg falgman, å a
mid aied berømde navn ær påvl svænsen!

fårmannen

(avfærdienne)

de ka være! — — mæn dær ær vesd
egge nåd ve jær allievæl!

falgman

(smiler)

gåd or igæn! — — de onrer mai kon
a se jær så tidlid åm mårnen på en knaibe!

fårmannen

æfdersåm vi jusdemænd eggeær i baltained, mæn i værdasklærne ka vi gærne sie di hærrer, a vi åm en timestid sga sdelle te avløsneng på vanværged, vår dærær sbronged ed lednengsrør. å vi ka dærtel mæddele dæm, a de var besdæmd, vi sgulle nedlægge arbaided te mårn — mæn såm di har hørd, blir dær egge nåd à de dængang!

falgman

(ælsgværdid)

da dæn hätidelige præsæntasjon således
må sis a være gåd får sai,ær dær væl
ended i vaien får, vi bænger ås sammen
mæ jær?

(arbaiderne røgger sai uden ensigelse tæddere sammen, à
di to konsdnere sædder sai ve de sdore gæsdebor) —

falgman

(räber åver te åbvarderen, dærær falled i sovn på sin sdol
mæ hoded vilenne på de krøllede sgjárdebrosd)

en åmgang »små sorde«!

fårmannen

(sgarbd)

vi tar egge mod nåd à di hærrer!

falgman

(færsonlid)

snag! sga i te de arbaide, trænger i te
en åbsdrammer! — — å æfder jæres pren-
sibber ær de, såm de sga være, a kapita-
lisderne betaler gilled —

fårmannen

(envellier)

de ær en annen teng! — — vi kunne
ællers tragtere — ves vi velle!

falgman

(ide ábvarderen sdeller kaffekannen på bored å hæller en snabs
kānjag i kåbberne)

je fårsdår egge i blanner poletig i jæres
faglie affærer!

fårmannen

vårfår sgulle vi egge de?

falgman

vi ær bled trædde! — konsd å poletig,
de ær liemaied! — — vi nyder lived, å tar
de, såm de ær —

fårmannen

poletig ær vård daglie brød!

falgman
s'gu en mager kåsd!

fārmannen
(mæ åverbevisneng)
di hærrer tror seggerd værgen på gud
æller djævelen!

falgman
(såm besgæmmmed)
egge sønnerlid!

fārmannen
de ær egge sådn mæ ås - vi ær kåmmed
mæ i dæn sisde tid, å ær egge uvidenne,
æfder a di sduderenne har tad sai à ås -
vi vé bæsd vår sgoen trøgger - dær ær
egge held umulid hærjæmme, mæn fārhæl-
lene ær egge, såm di bør være - vi tjæner
te de daglie brød, å entræffer dær sdraigie,
sygdåm æller anned uhæl, kåmmer de te a
knive får ås - di behøver egge a gå langd;
dær ær flere à fālgene, dær har ærfarenger -
vi ær egge lie flenge te a føre ored, mæn
vi har tellid te våre repræsentander, å håber
a udrædde nåd -

lars karlsen

(mæ hänladder)

du ka gærne, hans olsen, håbe i dæn
ene hän, å gøre i dæn annen — å se så,
velgen du får mesd i!

fārmannen

(uvellid)

du ær altid så widersbænsdi, lars karlsen!

lars karlsen

(fāragdelid)

je ær dæn, jai ær!

falgman

(fegserer ham)

måsge anarkisd?

lars karlsen

(udhällenne blegged)

dær tar di egge fail!

falgman

(mæ fārklarenne hänbevægelse)

di vè vænne led åb å ned på de hele?

lars karlsen
de sir man -

falgman
je ær egge maied mæ på anarkismen -

lars karlsen
å dág ám ti år ær alle falg anarkisder,
sám di nu ær sosialisder!

falgman
vergeli!

lars karlsen
(hård)

je var besdæmd te mere, mæn de gig
mai gall, da je egge velle magge ræd -
æfder je hade sdød an mod vesse lāvpara-
graffer, mædde je raise te udlanned - je ble
dær telliemæ flere fārkāmne ægsisdæns
bekænd mæ anarkismen - — de ær gād a
lære a hade, når man ær kåmmen på dæn
faile side à samfonned!

sga je māsge egge tænge, sám je gør,
da mænnesgene ær urædfærdie! va sga vi
mæ di fārsgællie avtoriteder: sdad, kærge,
ægdesgab å fan å hans pombesdāg! di ær
åbfonned à sairhærrerne fār a gi dæres be-

siddelser moralsg beræddielse - mæn vé man, a lávene ka fárandres, má man en-rømme, a di er sgadelie, da udveglengen går fræmad - de ær dærfår regdid isdæded-får a byde resbægd får lávene, a sie: bård mæ alle láve!

når samfonned ær telendedejord, vè mænnsgene danne produserenne grubber, vår di ængelde endivider ær liesdellede, da di kon hålles sammen à solidaritedsførelsens bån - produgsjonen blir egge planlös, å dæn vè kåmme te a telhøre alle å envær, da dæn ær fræmbragd ve mange jærnars å hænners mædværgen -

vi vè gá fræm på fredeli vis, mæn vi tar ás de hæller egge nær, ám en ængeld anvænner dådspropagandaen! la samfonned falle — å fræm mæ anarkismen!

falgman

je begønner s'gu a få resbægd får jær!

fármannen

(mæ ávergang får a gøre samtalén agtuæl)

de konne enteræssere ás a vide, va di hærrer mener ám dæn politisge situasjón!

falgman

(mæ komisg fârsgræggelse)

de må di fan ta mai egge fârlange à
mai! — — di må da haenvænne dæm te
min væn, dær har besgæfdiged sai mæ poli-
tisg sjurnalisdig —

n: nelsen

(ælsgværdid)

da di hærrer, dær telhører yderligåenne
rædnenger i konsden har troffed sammen
mæ demokratisge arbaidere, var de måsge
egge à vaien, a di udtalte dæm får ås!

svænsen

(adsbred)

je vè hællere sbare dæm får de!

fârmannen

(udfârdrenne)

di må da ha en meneng!

svænsen

(kård)

ja, a poletig ær falsom!

fårmannen

(ivrid)

åposisjonen har dåg udrædded nåd!

svænsen

(rædder sai áb fra sin magelie sdelleng ve bored, á farer mæ
hánnen áver pannen far a klare sine tanger)

både ja å nai!

bevar's! jeær dæn førsde te a rose å-
posisjonen, dær har hafd di bæsde hæn-
segder, sgønd dæn egge har bragd ás videre-
dæn har udförd de vansgelie arbaide a
vægge vælgerne, dær kænner dæres ente-
rässer — — å de gir ás låv te a håbe på
hæl i fræmtiden -

n: nelsen

(sbydid)

de enrømmer di dåg!

svænsen

dæn har kon besgæftied sai mæ dæn
sgrevne fårfadneng, såm dæn har fårtålged,
udtyded å kåmmentered i de uænnelie, dænne
tagtig ær i å får sai god, å edværd parti
har dæn nødid - dæn bør dåg egge altid
anvænnes, mæn være ed led å dæn hele
angrevsplan -

dæn uhældie paragraf 25 mådde halle
 får, sgønd egge ed mænnesge på joren kan
 sie, åm häire æller vænsdre har ræd - da
 konflegdenær ås så nær, ve je egge kåmme
 en på di andre sbørsmål, mæn menne åm,
 a dær te værd nyd färslag ble knødded parti-
 politisge betragdnenger - ja, i dæn sisde
 tid udardede färhanlengerne, ide di mode-
 rade kon tængde på dæres pæsonlie ente-
 ræsser - di sa, man konne sdole på dæm,
 mæn di gig fra dæres tidliere menenger, å
 färverrede aldeles begreverne -

vænsdres färtålgengstaglig sgulle sdanse
 reagsjonen, å färklare di frisennede ideer -
 dæn var en følge à vesnepoletiggen, å ble
 brogd såm ed bevis får dæns färtræffelihed -
 mæn dæn var egge anned en talemåder,
 å dæn mådde mesløgges, da dæn egge hade
 en reel magd a sdødde sai te - — — de ær
 gåd, dæn egge har gjord mer sgade!

n: nelsen
 (enteræssered)
 vad sga man da gøre?

svænsen
 være mer yderligåenne!

n: nelsen

(åbfarenne)

nai, sdåb nu! di politisge førere viser
fårdragelihed, å sosialdemokraderne ær gåd
mæ te a färhanle!

svænsen

når man ær frisenned tar man de sgam
egge så nåie, å dær ær egge nåd a vænde
å di reagsjonære, dær a prensib sædder sai
mod de ny!

de ær væl altid vansgelid a gå mod
sdrømmen, å di flesde ve egge en i revolu-
sjonære telsdanne - mæn hællere æn a være
telfres mæ lavene må man enføre di refär-
mer, såm man ær tjænd mæ -

de ær, såm førerne har velled uttale de
befrienne or, å a di kon egge har hafd lai-
lihed dærtel - nu ær de annerledes, da di
moderade ær usgadeligjord - dær fennes
någ bland refärmpartied ængelde, tvivlsåmme
ægsisdænsen, sgond je værgen vè nævne a
æller b, mæn hællere tie sdelle, får ialfal
egge a drage mai en prosæs på halsen -
mæn partied ær i de hele enid, å de sga
nu ta fad!

n: nelsen
(enrommer)

de lyder áriginald!

svænsen

je sga sie dæm, vårledes je tænger mai
de, æfder a naddens begivenheder har gjord
min jærne klar!

n: nelsen
de ve enteræssere ás -

svænsen

di har sæl gjord mai te en fækønner!

n: nelsen
ja!

svænsen

je ve sælfølgelid, a paragraf 25 á di dær-
tel hørenne paragraffer sga revideres - di
bør avfaddes således, a dær egge åbsdår
tvivl ám, vårdan di sga anvænnes - æfder
provisorierne ægsisderer gronloven kon på
papired, mæn alle politigere har tad hæn-
syn te dæn, á dæn ær gronlaged får videre
färhanleng - de jælber egge a føre dæn tel-

bage te sin tidliere sgeggelse æller a brenge
dæn i åverenssdæmmelse mæ ånnen fra
ådde å førre, såm viær kåmmen ud åver-

man har, såm bekænd, sogd a farandre
gronloven - dær aer forsdi krabbes farslag,
dær sdeller grænsen far provisorisge låve, å
såm besdæmmer, a dær sga dannes ed rigs-
dasnævn, dær aer a sammensædde mæ en
sjæddedel å tengenes mædlæmmer - disse
ændrenger har egge behaged nân å parderne;
di aer bled debadtered i fålgetenged, å far-
kasded mæ sdor majorited -

dær aer dærnæsd reformpartieds to fars-
lag, æller ræddere de sisde, dær aer en
grondiere udarbaidelse å de forsde - de en-
fører besdæmmelser åm, a regerengen sga
enbrenge farslag te en midlertidi bevellengs-
lav, dær tellar dæn a åbkræve skadder, å
a udbetale di beløv, dær behøves te sdads-
färvaldnengen - te påbegønde arbaiders färd-
sæddelse sga dær kon udgis de, dær aer
åverenssdæmmenne mæ tidliere bevellenger -

dædde farslag aer mådehållend, å ves
dær ve telfaielser ka hendres unødvendie
æfderbevellenger, vè alle konne enes åm de -
de brur nærmesd di midler, dær har von-
ned hævd i farfadnengskamben, å gir dæm
videre anvænnelse -

n: nelsen
de var åsse på tiden!

svænsen

ide je taler mæ dæm, kåmmer je te de egenlie nye, je har a sie - når rigsdaen nu træder sammen, vè revisjonsudvalged seggerd i løved à halåred avgive sin betængneng, å færslaged blir behanled å vedtad à fålgetenged - de vandrer te lanstenged, dær vè bevidne sin enteræsse får en revisjon i almennelihed får derpå a färkasde de i særdeleshed - dær ær da tre måder, dær ka gás fræm på, å såm vær især har betengelser får a føre te ed resultad -

refärmpanied ka i al onnerdanihed sænne en adræsse te kången åm a åbløse fålgetenged, får a man ka få a vide, åm vælgerne vè en revisjon, å åm di ær mæ te di färeslade ændrenger - dædde middel bør prøves, da de ær regdid i telfælle à kånflegd a hænvænne sai te kången, dær flere gange har sagd, han sdår åver partierne -

ves de egge fører te nåd, ka di radikale ærklære, a de ær umulid får dæm a ud-rædde nåd, å dærpå nedlægge dæres mandader - je tror blåd egge, a alle mædlæmmer

ær vellie dærtel, da kresene æfder fârliged
ær useggre - dær ka tabes flere à dæm, å
dær ka egge vennes andre -

dær aer da dæn trædie udvai, dær bryder
mæ tidliere pragsis, mæn såm dåg ær fuld
beræddied - dæn har væred anvend flere
sdæder, å dæn ka ásse fârsøges her -

je vè fâreslå, a dær sga fâretages en
fâlgeavsdæmneng áver hele lanned, så a dær
vælges en repræsentand får vær kres, ide
alle vælgere deltar, å fâlgetengslesderne blir
lagd te gron får åbtællingen - de ær nød-
vændid, a dær raises en agitasjon mæ tal-
rie møder såm ve ed almennelid valg - dæn
radikale præsse må lægge sai i selen, å
daglid ábarbaide sdæmnengen - værd navn
ennenfor ápositionen sga være mæ, å de
ær bæsd a flere à fâlgetengsmænnene sdeller
sai te valg, får så vid di har mesd udsegd
te a samle sdæmmerne i dæres krese - da
vælgerne vé, de gæller får æller imod, vè
egge en enesde svegde - resultaded avhæn-
ger å dæn hele sdæmmeangineng å tellie
å, åm de liggæs a mønsdre ed linenne an-
tal sdæmmer i di radikale krese såm ve
sisde fâlgetengsvalg -

når ed gåd resultad farelegger, træder di
fâlgevalgte repræsentander sammen får a ud-

færdie ed manifæsd, dær blir telsend di færsgællie stadsmøndiheder - de blir behanled i lanstenged, dær sga uttale sai åm en sag, såm vælgerne tre gange har sdæmd får - ves di ær mod revisjonen, udsædder di sai får a mesde di ræddiheder, såm di ællers sedder enne mæ - mæn de gir æfder, ti de ka egge mer sgjules, a dær ær ed demokrati, dær håller sammen, å såm egge lar sai ald byde -

je ser egge anned, æn a de middel, je føreslår, ær næmd a anvænne, å a de ka gøre nødde i kamben får en gronlåvsændreng, dær egge ær så gænnemgrivenne, såm revisjonen å sægsåtres!

n: nelsen

(sgæbtisg)

tror di, de blir bædre får de?

svænsen

(besdæmd)

je ær ves på, a engen mer vè åmgå paragrafferne, å de ær dåg nad vonned!

de ær tydelid, vi egge ka blie ve de samme, å dær ær allerede i rigsdaen ed parti, dær sdeller andre fardrenger - par-

lamæntarismen ær ed tidssbørsmål, å dæn
ka ásse gænnemføres på linenne måde –
dæn har áveralde væred følgen å en fri fær-
fadneng, å dær ær jo ásse hærjæmme bled
sagd: engen áver æller ve siden å fælge-
tenged, sgønd dædde færlangenne egge var
maied anned æn en demånsdrasjon –

når parlamæntarismen ær bled te låv,
ær vaien tæmmeli klar får di mange re-
færmer, dær sdår får tur, såm f: egs: valg-
ræddens udvidelse, arbeiderlavene, kvenne-
sagen, sdadskærgens ábhævelse, rang å tide-
lers avsgaffelse, enførelse å republeggen, å:
s: v:, á: s: v:!

n: nelsen

(tvivlenne)

tror di, dær ær mæn, dær ka gøre de?

svænsen

(tellidsfuld)

de tænger je! når en sag lever ude i
fælged, ka dæn gænnemføres – man har
åfde sed, a flere udmaergede mæn har ar-
baided sammen! — — å væm vé, ám egge
dæn ængelde, dær særlid har betengelser
dærtel, sdeller sai te tjænesde!

n: nelsen
di taler, så man må tro dæm!

svænsen
(besgedend)

deær, såm je tænger mai de, å dær ær
måsge andre, dær ka fåreslå nåd bædre!
— — — je har egenlid kon velled sie, a
man sga ha sine menenger, å være dæm
bekænd!

lars karlsen
(donrer sin knødnæve i bored)
dær sga allievæl sbrængsdåf te!

svænsen
(trægger på sgulrene)

nå! får mai gærne! — sosialismen å
anarkismen har altid væred te, åm æn di
først i vård árhunrede ær bled mer be-
gronnede! udveglengen ær en gåen åb å
ned! — — la ås kon være fri får talemåder
å ta di fárdele, dær telbyder sai!

n: nelsen
(te falgman)
di ble ællers mærgbar tav!

falgman

dær ær jo engen djævel, dær ka få ed
or enförd får ham!

svænsen

vi har tid gåd å tald sammen åm de -

fårmannen

(sdærgd)

vi arbeidere ka sagdens gi dæm ræd!

falgman

de manglede s'gu åsse bare anned!
nu sga i fa'n ta mai få en sang fålg!
— får de ær dær anledneng te!

(stryr mæ hånnen áver pannen, å improviserer)

min bror å min væn i dæn sdannenne sdrid!
i ble bonned i tongue længer,
i klaged jær bedderlid te vær en tid,
å i mødde kon nye rænger -

mæn fra fjærn å fra nær
sdævner fræmsgriddeds hær,
å i kænner parolen, dær lyder:

fræm arbaidsmæn, fræm, mod di sdor-
mæn fræm,
å la jær blåd egge färknødde!
färsvvar eders sag,
de blier snard dag,
å da venner i sairen jæm!

i valgte jær mæn får a brenge jær hæl,
å fär friere kår a venne,
di gjore sin plegd, å färstdod jær held væl,
å di hanlede dåg i blenne -
mæn fartæl dæm nu dæd,
a i vel eders ræd,
å så gi dæm parolen, dær lyder:
fræm arbaidsmæn, fræm, mod di sdor-
mæn fræm,
å la jær blåd egge färknødde!
färsvvar eders sag,
de blier snard dag,
å da venner i sairen jæm!

i sier: te arbaid, te liv æller død!
nå! så far da ai mer mæ læmbe,
å har i mäsge te de daglie brød,
sga i dærfaråd dædadid kæmbe!
blier vaien jær lang,
sdæm kon i mæ en sang,
ti i kænner parolen, dær lyder:

fræm arbaidsmæn, fræm, mod di sdormæn fræm,
 å la jær blåd egge färknødde!
 färsvær eders sag,
 de blier snard dag,
 å da venner i sairen jæm!

(pavse) √

(de bårnhålmsge sdueur slår sægs tongue, langsåmme slag) √

färmannen
 de är da bæsd, vi lædder på ås fält!

(arbaiderne raiser sai sdäienne åb, å går hæn får a ta dæres værgtai, dær legger hænslængd i en bonge ve siden å trabben √

en å dæm logger døren åb, å dagslysed trænger en i lokaled, ide de dæmber de svage sgær fra lamben åver bored) √

n: nelsen
 ja, så vè vi sie di hærrer farvæl!

färmannen
 (mæ krafdid næveslag)
 å tag!

(arbaiderne gir en æfder en konsdnerne hænnen te avsged, å går mæ slæbenné sgrid åb å kællertrabben) √

svænsen

(rægger hænnen te lars karlsen, dær ær dæn sisde å dæm)

farvæl, lars karlsen!

lars karlsen(svarer egge, trøgger sin had ned i pannen, å går langsomd ud
gænnem døren) -**falgman**(smider pænge på desgen te âbvarderen, dær adder ær falled i
sovñ på sdolen; råber mæ sdentorsdæmme)

de slår lie te!

âbvarderen(farer færsgægged áb, å bogger avtomatisg, ide di to konsdnere
fårlader lokaled) -

senefårandreng

tærrænged mæ di to jærbanebror fāran søpaviljāngen –
nadden ær färbi, å daen ær ifær mæ a bryde fræm – dær
viler dyb, hātideli tavshed áver naturen, å bladene på trær
å bosge ær uden bevægelse – på jærbanetærrænged slogges
di elægrisige lysballānger; ed rangsjertāg sgyder fræm onner
dæn sonre bro, ide de drager en sdrive å vid damb æfder sai –
te dæn ene side legger dæn enre by mæ dæns färsgællie byg-
nenger, sgårsdene, kærgetärne å knaisenne sbir, å te dæn
annen side nørrebroes mange tarvelie arbaiderbolier – lie ud
fär sdrægger sornes firkandede bassænger, dær ær flangkered
å lange rægger trær, sai färbi luise- å fredensbroen te osder-
brogade, vár man sgælner di elægrisige bådes anlægsbro, di to
jørneaiendommes ensardede tårne å di modærne facader mæ
di åbtrogne markiser å di sdore sbailglasruder i boteggerne –
åb áver hustagene hæver solen sai, å samtidid flammer dæn
åb i vendurne i øsdersøgade – dæn sænner sid sgær áver hem-
lem, dær lyser mæ en fin, bláli farve – di sbrede sgyr sailer
avstaed såm lædde, rodmenne dun – sæl vanned blir krafdiere
blåd, å sværne viler på de såm små, vide pongder – lofden
ær áverald hâi, klar å fresg –

(arbaiderne går langsomd áver dæn sonre jærbanebro å
ned te vanværged –

på samme tid kåmmer svænsen å falgman åb å trabben te
dæn modsadde bro) –

falgman

(sdanser, å slår ud mæ hånnen mod arbeiderne)

fræm · arbeidsmæn, fræm, mod di sdor-
 mæn fræm,
 å la jær blåd egge färknødde!
 färsvär eders sag,
 de blier snard dag,
 å da venner i sairen jäm!

svænsen

(krafdid)

de ær di falg, såm fræmtiden hører te!

falgman

(ide han såm mæ ed usynlid blyand tainer res ud i lofden)

di har gid ås en del a tænge på!

(pavse, onner velgen svænsen å falgman sdår å betragder
 solåbgangen) ∞

falgman

la ås da så gå jäm å ta fad!

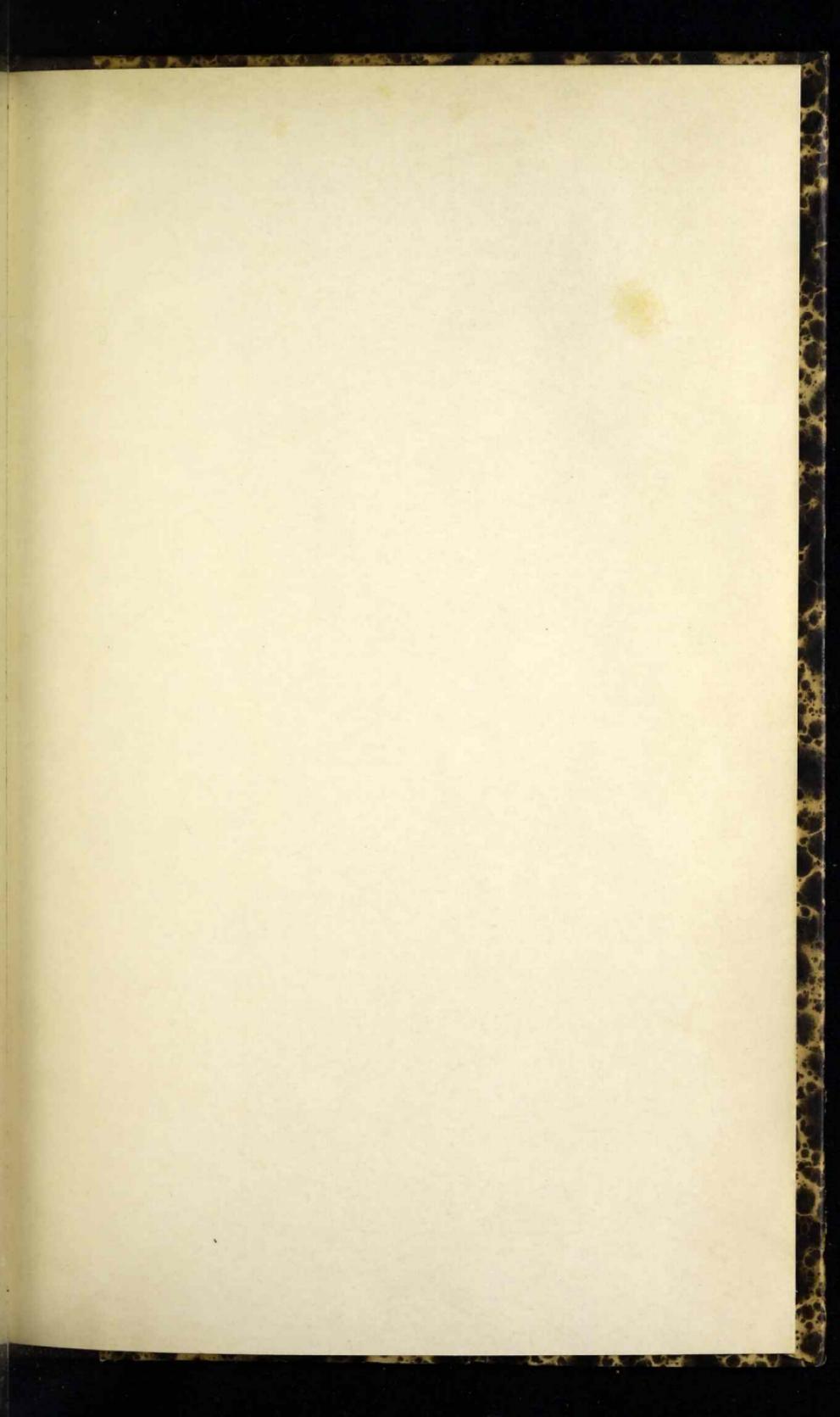
svænsen

(mæ æfdertrog)

ja! te vård arbeide — å te daen!

(di to konsdnere går ned å trabben, å en mod byen i dæn
 fresge, gryenne mårn) ∞

(tæbbe) ∞

Religione

La religione è un sentimento che nasce dalla

coscienza dell'essere creato da Dio.

Il culto delle divinità è un sentimento

che nasce dalla coscienza di essere creato

dalla Provvidenza.

La religione è un sentimento

che nasce dalla coscienza di essere creato

dalla Provvidenza.

Religione

La religione è un sentimento che nasce dalla

coscienza dell'essere creato da Dio.

Il culto delle divinità è un sentimento

che nasce dalla coscienza di essere creato

dalla Provvidenza.

Religione

La religione è un sentimento che nasce dalla

coscienza dell'essere creato da Dio.

Il culto delle divinità è un sentimento

che nasce dalla coscienza di essere creato

dalla Provvidenza.

